

Dr. sc. Dubravka Mahateček, Državni ured za reviziju, Područni ured Požega
Dr. sc. Ivo Mijoč, asistent Ekonomskog fakulteta u Osijeku
Zdravko Hruška, dipl.oec., Ministarstvo financija, Porezna uprava, Ispostava Samobor

Pregledni znanstveni rad

061.2:336

FINANCIRANJE NEPROFITNIH ORGANIZACIJA

Sažetak:

U našoj okolini djeluju brojne vrste dobrovoljnih organizacija, udruga, kojima su ciljevi usmjereni k općem dobru, a koji u osnovi svoga djelovanja imaju čovjeka u obitelji, zajednici i društvu. Postojanje takvih udruga karakteristika je modernog civilnog društva koje se razvija u Republici Hrvatskoj. Predmet ovoga rada su neprofitne organizacije, kroz prikaz zakonskog određenja i primjera poslovanja.

Cljučne riječi: neprofitna organizacija, prihodi, rashodi, vatrogasna zajednica.

1. UVOD

Pod neprofitnim organizacijama podrazumijevaju se razne udruge kojima osnovni cilj osnivanja i djelovanja nije stjecanje dobiti, te za koje iz posebnih propisa proizlazi da su neprofitne organizacije. Računovodstveni sustav neprofitnih organizacija reguliran je zakonskim odredbama, odnosno od 1. siječnja 2008. neprofitne organizacije primjenjuju novu Uredbu o računovodstvu neprofitnih organizacija¹, a u siječnju 2009. je donesena Uredba o izmjenama i dopunama Uredbe o računovodstvu neprofitnih organizacija². Njenom primjenom računovodstveni sustav neprofitnih organizacija postao je jednostavniji, a financijsko izvještavanje jasnije i razumljivije. Navedenom Uredbom uveden je Registar neprofitnih organizacija.

2. USTROJSTVO I DJELOKRUG RADA

Neprofitne organizacije se osnivaju u skladu sa Zakonom o udrugama³, koji je u primjeni od 1. siječnja 2002., a do tada su bile na snazi odredbe prethodno važećeg Zakona o udrugama. Na temelju rješenja Ureda državne uprave, udruga je upisana u Registar udruga županije na čijem se području nalazi. Udruga se udružuju u zajednicu za područje županije u skladu s odredbom Zakona o udrugama.

Ako se primjerice radi o vatrogasnoj zajednici, ista je stručna i humanitarna organizacija od interesa za Republiku Hrvatsku u djelatnosti zaštite od požara osnovana u skladu s posebnim zakonskim odredbama, a ovdje su to odredbe članka 16. Zakona o vatrogastvu⁴. Navedenim odred-

1 Uredba o računovodstvu neprofitnih organizacija, Narodne novine 10/08

2 Uredba o izmjenama i dopunama Uredbe o računovodstvu neprofitnih organizacija, Narodne novine 7/09,

3 Zakon o udrugama, Narodne novine 70/97 i 106/97, te 88/01 i 11/02,

4 Zakon o vatrogastvu, Narodne novine 106/99, 117/01, 36/02, 96/03, 139/04 – pročišćeni tekst, 174/04, 38/09 i 80/10,

bama je propisano udruživanje i način udruživanja javnih vatrogasnih postrojba, te dobrovoljnih vatrogasnih društava u vatrogasne zajednice za pojedina područja. Dobrovoljna vatrogasna društva s područja pojedinih gradova, odnosno jedinica lokalne samouprave mogu biti udružena u vatrogasnu zajednicu. Vatrogasna zajednica donosi statut kojim se određuje svrha osnivanja, ciljevi i zadaci, te područje djelovanja. Utvrđuje se ustrojstvo i organi zajednice. Tijela su skupština, upravni odbor, zapovjedništvo, nadzorni odbor i savjet za vatrogasnu mladež. Izmjene i dopune statuta donosi skupština, a njihovu usklađenost sa Zakonom o udrugama potvrđuje Ured državne uprave u županiji. Najviše tijelo upravljanja je skupština koju čine predstavnici dobrovoljnih vatrogasnih društava koja su članovi zajednice. Može biti propisano da skupština ima 30 članova, te da je čine po dva člana iz svakog dobrovoljnog vatrogasnog društva. Upravni odbor je izvršno tijelo skupštine. Statutom se određuje broj članova, a po funkciji ga čine zapovjednik, tajnik i zapovjednici dobrovoljnih vatrogasnih društava. Skupština bira predsjednika skupštine koji organizira i vodi sjednice upravnog odbora. Predsjednik upravnog odbora ujedno je i predsjednik zajednice.

Računovodstveni sustav neprofitnih organizacija reguliran je Uredbom o računovodstvu neprofitnih organizacija⁵ (u daljnjem tekstu Uredba). U članku 2. iste Uredbe propisano je, da se odredbe odnose na udruge i njihove saveze, strane udruge, zaklade, fondacije, ustanove, političke stranke, komore, sindikate, vjerske i druge zajednice i sve druge pravne osobe kojima temeljni cilj osnivanja i djelovanja nije stjecanje dobiti/profita, za koje iz posebnih propisa proizlazi da su neprofitne organizacije i koje su upisane u Registar neprofitnih organizacija. Iz navedenoga je vidljivo, da su se prema navedenim odredbama, neprofitne organizacije dužne upisati u Registar neprofitnih organizacija, koji se ustrojava i vodi pri Ministarstvu financija. Kao dokaz o upisu neprofitne organizacije u Registar, Ministarstvo financija ne izdaje izvadak, već se uvid može obaviti pretragom Registra na internetskoj stranici Ministarstva financija. Svaku promjenu podataka (sjedišta i sl.) potrebno je prijaviti u Registar.

Prema članku 71. Uredbe⁶ propisano je da ako je vrijednost imovine uzastopno u prethodne tri godine manja od 100.000,00 kuna na razini godine i godišnji prihod uzastopno u prethodne tri godine manji od 100.000,00 kuna na razini godine, neprofitna organizacija nije u obvezi vođenja dvojnog knjigovodstva i sastavljanja te predaje financijskih izvješća za sljedeću godinu, a koji su također propisani istom Uredbom. O primjeni navedene odredbe potrebna je odluka osnivača za tekuću poslovnu godinu u roku predviđenom za podnošenje financijskih izvješća za prethodnu poslovnu godinu, a o nastaloj promjeni potrebno je izvjestiti Ministarstvo financija. U svezi s primjenom ovoga članka, Ministarstvo financija je dalo Uputu o primjeni članka 71. Uredbe o računovodstvu neprofitnih organizacija⁷ kojom detaljnije pojašnjava kada su neprofitne organizacije obvezne voditi dvojno knjigovodstvo i sastavljati, te predavati financijska izvješća. Neprofitne organizacije koje su osnovane nakon 1. siječnja 2009. obvezne su voditi dvojno knjigovodstvo i sastavljati i predavati financijska izvješća sljedeće tri godine neovisno o visini prihoda i imovine.

Financijska izvješća potrebno je dostaviti Državnom uredu za reviziju u propisanom roku. Financijska izvješća služe da se dobije objektivna i realna slika financijskog položaja i poslovanja neprofitne organizacije, za što odgovara zakonski zastupnik. Financijsko izvješćivanje propisa-

5 Uredba o računovodstvu neprofitnih organizacija, Narodne novine 10/08 i 7/09

6 Isto, kao pod 5.

7 Uputa o primjeni članka 71. Uredbe o računovodstvu neprofitnih organizacija, <http://www.mfm.hr/hr/neprofitno-racunovodstvo>, dostupno na dan 28. rujna 2011.

no je odredbama članka 65. Uredbe⁸. Prema navedenim odredbama financijska izvješća su: bilanca, račun prihoda i rashoda, skraćeni račun prihoda i rashoda i bilješke uz financijska izvješća. Bilanca se sastavlja na određeni datum, a predstavlja pregled imovine, obveza i vlastitih izvora. Račun prihoda i rashoda prikazuje prihode i rashode, te financijski rezultat za razdoblje od 1. siječnja do 30. lipnja i od 1. siječnja do 31. prosinca. Skraćeni račun prihoda i rashoda je pregled prihoda i rashoda za razdoblje od 1. siječnja do 31. ožujka i od 1. siječnja do 30. rujna. Bilješke uz financijska izvješća detaljnije razrađuju i dopunjuju podatke iz bilance i računa prihoda i rashoda.

Odredbama članka 66. Uredbe⁹ propisano je da se bilanca, račun prihoda i rashoda i bilješke uz financijska izvješća sastavljaju za poslovnu godinu koja je izjednačena s kalendarskom godinom. Financijska izvješća koja su sastavljena za poslovnu godinu čuvaju se trajno i u izvorniku.

2. RAČUNOVODSTVENO POSLOVANJE I PLANIRANJE

Program rada i financijski plan za tekuću poslovnu godinu donosi skupština, na prijedlog upravnog odbora. Nadležnosti za donošenje financijskoga plana propisane su internim aktima, a najčešće statutom. Njime se planiraju aktivnosti na provođenju postojećih zakonskih propisa iz područja djelatnosti organizacije. Financijski plan čine prihodi i primici, te rashodi i izdaci raspoređeni u programe. Programom rada vatrogasne zajednice mogu biti obuhvaćene aktivnosti na osposobljavanju i usavršavanju vatrogasnih kadrova, aktivnosti vezane uz provedbu posebnih mjera zaštite od požara u skladu s Programom aktivnosti u provedbi posebnih mjera zaštite od požara od interesa za Republiku Hrvatsku, koji donosi Vlada Republike Hrvatske, na primanju vatrogasnih postrojba, informativno-promidžbene i natjecateljske aktivnosti, formiranje baze podataka radi uvođenja evidencije članstva, tehničke opremljenosti i slično. Za realizaciju planiranih aktivnosti, planiraju se i prihodi po pojedinim izvorima. Rashodi moraju biti uravnoteženi s prihodima. Planiranju treba posvetiti pozornost, uz pravodobno donošenje. Tijekom godine može doći do izmjena financijskog plana, iz razloga promjena u ostvarenju prihoda, ali se izmjene mogu odnositi i na preraspodjelu rashoda unutar planiranih pozicija. Na koncu godine potrebno je analizirati ostvarenje planiranog programa rada. Prihodi i rashodi trebaju biti iskazani prema računima iz računskog plana za neprofitne organizacije i treba biti omogućena usporedba ostvarenih u odnosu na planirane veličine. Financijska izvješća kao i izvješće o radu zajednice, potrebno je podnijeti na usvajanje skupštini.

Poslovne knjige i knjigovodstvene isprave propisane su odredbom članka 5. Uredbe¹⁰, a to su dnevnik, glavna knjiga i pomoćne knjige. Pomoćne knjige su analitičke knjigovodstvene evidencije poslovnih događaja koji su u glavnoj knjizi iskazani sintetički i druge pomoćne evidencije o stanju i promjenama imovine i obveza za potrebe nadzora i praćenja poslovanja. Obveznik ne mora voditi sve propisane pomoćne knjige i analitičke evidencije, ako izravnim raščlanjivanjem stavki glavne knjige može osigurati propisane potrebne podatke. Neprofitne organizacije najčešće ustrojavaju knjigu (dnevnik) blagajni, evidenciju putnih naloga i korištenja službenih vozila, knjigu ulaznih računa, te knjigu ulaznih računa. Podatke treba unijeti u poslovne knjige odmah po nastanku poslovnog događaja, a najkasnije u roku primjerenom za sastavljanje financijskih izvješća, kako je propisano Uredbom o računovodstvu neprofitnih organizacija.

8 Isto, kao pod 5.

9 Isto, kao pod 5.

10 Isto, kao pod 5.

Popis imovine i obveza propisan je odredbama članka 13., 14. i 15. Uredbe¹¹. Zakonski predstavnik donosi odluku o godišnjem popisu imovine i obveza kojim se osniva povjerenstvo za popis, te se zadužuju osobe za provedbu popisa. Potrebno je popisati cjelokupnu imovinu i obveze, te sastaviti izvješće. Potrebno je utvrditi odstupanja između stvarnog i knjigovodstvenog stanja. Odluku o rezultatima popisa donosi zakonski predstavnik, te na temelju izvješća i priloženih popisnih lista odlučuje o nadoknadvanju utvrđenih manjkova, priznavanju i evidentiranju utvrđenih viškova, otpisu nenaplativih i zastarjelih potraživanja i obveza, rashodovanju sredstava, opreme i sitnog inventara, mjerama protiv osoba odgovornih za manjkove, oštećenja, neusklađenost knjigovodstvenog i stvarnog stanja, te slično.

3. PRIHODI

Neprofitna organizacija ostvaruje prihode iz različitih izvora, ovisno o području djelovanja, te ciljevima i zadacima zbog kojih je osnovana. Vatrogasne zajednice ostvaruju prihode u skladu s odredbama Zakona o vatrogastvu¹². Kod analize ukupno ostvarenih prihoda potrebno je utvrditi ostvarenje u odnosu na plan, te strukturu ostvarenih prihoda.

Ukupno ostvarenim prihodima vatrogasne zajednice, najznačajniji su prihodi po posebnim propisima, zatim prihodi od pružanja usluga i drugi prihodi. U okviru prihoda po posebnim propisima najznačajniji su prihodi iz proračuna grada na čijem području zajednica djeluje. Odredbom članka 43. Zakona o vatrogastvu¹³ propisano je da se sredstva za financiranje redovne djelatnosti dobrovoljnih vatrogasnih društava i vatrogasnih zajednica, te za opremanje njezinih članica, osiguravaju u proračunu općine, odnosno grada čije područje pokrivaju. Važno je istaknuti odredbe članka 45. Zakona o vatrogastvu¹⁴ kojima je propisan način utvrđivanja sredstava iz proračuna za financiranje poslova vatrogastva te mjerila kod njihovog utvrđivanja.

U okviru prihoda po posebnim propisima evidentiraju se i prihodi od premija osiguranja. Na temelju odredaba članka 46. Zakona o vatrogastvu¹⁵ osiguravajuća društva su obvezna izdvojati sredstva u visini 5,0% premije osiguranja od požara, od čega se 30,0% uplaćuje na poseban račun vatrogasne zajednice županije na području koje se nalazi osigurana imovina, 30,0% na račun Hrvatske vatrogasne zajednice i 40,0% na račun vatrogasne zajednice jedinice lokalne samouprave na području koje se nalazi osigurana imovina. Ostvareni prihodi od premije osiguranja moraju se voditi izdvojeno, jer se radi o namjenskim sredstvima, a koriste se za nabavu opreme i sredstava namijenjenih za vatrogasnu intervenciju, te osposobljavanje vatrogasaca. Zajednica dostavlja Hrvatskoj vatrogasnoj zajednici podatke o naplaćenim premijama osiguranja i podatke o osiguravajućim društvima koja su izvršila uplatu, koja na temelju tih podataka provodi mjere naplate.

Prihodi mogu biti ostvareni i od Državne uprave za zaštitu i spašavanje, koja je ostvarila sredstva iz državnog proračuna, te ih doznachla vatrogasnoj zajednici za nabavku opreme. Kako se radi o namjenskim sredstvima, potrebno je provjeriti jesu li utrošena za svrhu za koju su namijenjena.

Zajednica može ostvariti sredstva iz županijske vatrogasne zajednice na čijem se području nalazi, a namijenjena su za redovno poslovanje i provođenje aktivnosti planiranih programom

11 Isto, kao pod 5.

12 Zakon o vatrogastvu, Narodne novine 106/99., 117/01., 36/02., 96/03., 139/04. – pročišćeni tekst, 174/04., 38/09. i 80/10.

13 Isto, kao pod 12.

14 Isto, kao pod 12.

15 Isto, kao pod 12.

rada. Postojanje vatrogasne zajednice županije u koju se udružuju vatrogasne zajednice općina i gradova, propisano je odredbama članka 16. Zakona o vatrogastvu. U suradnji sa županijskom vatrogasnom zajednicom mogu se organizirati tečajevi osposobljavanja (npr. za ispitano vatrogasca u pojedinim dobrovoljnim vatrogasnim društvima).

Prihodi od pružanja usluga mogu biti ostvareni od pružanja usluga osposobljavanja u skladu s Programom osposobljavanja pučanstva za provedbu preventivnih mjera zaštite od požara i spašavanja ljudi i imovine ugroženih požarom¹⁶, a na temelju suglasnosti Ministarstva unutarnjih poslova. Školovanje, osposobljavanje i usavršavanje vatrogasaca propisano je odredbama članka 41. i 42. Zakona o vatrogastvu¹⁷, a obavljaju ga obrazovne ustanove koje ispunjavaju tehničke i kadrovske uvjete, te potrebne suglasnosti nadležnih institucija.

U okviru drugih prihoda mogu biti ostvareni prihodi od povrata poreza na dodanu vrijednost po plaćenim računima iz prethodne godine za nabavu opreme za obavljanje vatrogasne djelatnosti, a trebaju se koristiti za investicijsku izgradnju i nabavu opreme za obavljanje vatrogasne djelatnosti, kako je propisano odredbom članka 35. Zakona o izvršavanju Državnog proračuna Republike Hrvatske za 2009.¹⁸ Zakon o izvršavanju državnog proračuna Republike Hrvatske donosi se za svaku godinu, te se određuju namjene za koje će biti izvršen povrat poreza na dodanu vrijednost.

4. RASHODI

Izvršenje rashoda prati se u odnosu na plan, te prema strukturi izvršenja. Rashodi mogu biti izvršeni više od plana, te je tada potrebno utvrditi jesu li financirani iz viška prihoda iz prethodne godine i u kojem iznosu. Ako su odstupanja od plana vrijednosno značajna, bilo je potrebno u tijeku godine donijeti izmjene financijskog plana zbog usklađenja izvršavanja rashoda s ostvarenim prihodima, omogućavanja praćenja izvršenih aktivnosti u odnosu na plan, te kako bi plan bio u funkciji praćenja izvršenja zadanih ciljeva.

Najprije se utvrđuju vrijednosno najznačajniji rashodi. Kod vatrogasne zajednice to mogu biti rashodi za donacije, dok su drugi rashodi izvršeni za rashode za zaposlene, te materijalne i finansijske rashode. Kod svih rashoda potrebno je utvrditi jesu li izvršeni na temelju uredne dokumentacije u skladu sa zakonskim odredbama.

Rashodi za donacije odnose se na sredstva doznačena dobrovoljnom vatrogasnom društvu za plaće djelatnika, te sredstva doznačena dobrovoljnim vatrogasnim društvima s područja grada za njihovu redovnu djelatnost. Navedena sredstva su prenesena dobrovoljnim vatrogasnim društvima prema utvrđenom programu, a osigurana su iz proračuna jedinice lokalne samouprave.

Rashodi za zaposlene odnose se na plaću, doprinose na plaće i druge rashode za zaposlene. Zaposlenici trebaju biti raspoređeni na radna mjesta u skladu s internim aktima, te ugovorima o radu. Kod vatrogasne zajednice, osobe koje su profesionalni zaposlenici najčešće obavljaju poslove tajnika, a druge potrebne poslove obavljaju osobe koje nisu zaposlenici. Plaću je potrebno obračunavati na propisani način u skladu s donesenim odlukama. To može biti zaključak upravnog odbora kojim je utvrđena bruto osnovica za obračun plaće. Drugi rashodi za zaposlene od-

16 Program osposobljavanja pučanstva za provedbu preventivnih mjera zaštite od požara i spašavanja ljudi i imovine ugroženih požarom, Narodne novine 61/94.

17 Isto, kao pod 12.

18 Zakon o izvršavanju Državnog proračuna Republike Hrvatske za 2009., Narodne novine 149/08., 44/09., 86/09., 95/09.

nose se na jubilarnu nagradu, regres za godišnji odmor i dar za dijete. Najčešće se isplaćuju do neoporezivo utvrđenih iznosa. Zbog nedostatka financijskih sredstava, često se usluge vođenja knjigovodstva povjeravaju osobama koje te poslove obavljaju bez naknade. Tako osoba zaposlena u knjigovodstvu dobrovoljnog vatrogasnog društva bez naknade obavlja usluge vođenja knjigovodstva za zajednicu.

Materijalni se rashodi odnose na rashode za materijal i energiju, usluge, naknade troškova zaposlenima, te druge nespomenute rashode poslovanja. Rashodi za materijal i energiju odnose se na rashode za službenu, radnu i zaštitnu opremu i odjeću, osnovni materijal i sirovine, motor- ni benzin i gorivo, drugi materijal za potrebe redovnog poslovanja (rashodi za vatrogasne vježbe i skupštine), uredski materijal, stručnu literaturu, te materijal i sredstva za čišćenje i održavanje. Kod izvršavanja rashoda za službenu, radnu i zaštitnu opremu može se raditi o vrijedno- sno značajnijim iznosima, te je u tim slučajevima potrebno voditi računa o poštivanju zakonskih odredaba kojima je propisana nabava roba, radova i usluga. Nakon provedenog postupka naba- ve, te odabira ponuditelja pristupa se zaključivanju ugovora s dobavljačima.

Rashodi za usluge odnose se na rashode za usluge telefona i pošte, tekuće i investicijsko odr- žavanje prijevoznih sredstava, druge usluge tekućeg i investicijskog održavanja, registraciju vo- zila, grafičke, tiskarske usluge i usluge fotografitiranja, te druge usluge. Rashode za usluge potreb- no je evidentirati na temelju uredne dokumentacije. Neprofitna organizacija može dobiti prosto- rije na korištenje od jedinice lokalne samouprave (grada) bez naknade, ali ih mora održavati, te u svezi s tim postoje troškovi zajedničkog održavanja uredskih prostorija. Na temelju mjesečnog obračuna troškova, grad ispostavlja zajednici račune koje je potrebno podmiriti.

U okviru izvršenih rashoda, evidentiraju se i naknade troškova zaposlenima. Izvršene nakna- de odnose se na isplaćene dnevnice za službena putovanja, naknadu troškova prijevoza na posao i s posla, stručno usavršavanje (seminare), te druge rashode. Kod naknada troškova zaposleni- ma potrebno je utvrditi postoji li obveza obračuna i uplate poreza i doprinosa, te na koje nakna- de. Pri tome je potrebno uvažiti odredbe Zakona o porezu na dohodak¹⁹ te Pravilnika o porezu na dohodak²⁰. Odredbom članka 32. navedenog Zakona o porezu na dohodak je propisano da se primicima smatraju i drugi posebno navedeni primici koje fizičkim osobama isplaćuju ili daju pravne i fizičke osobe i drugi isplattelji i davatelji, dok je odredbom članka 48. istog Zakona pro- pisano da poslodavac obračunava, obustavlja i uplaćuje predujam poreza na dohodak prilikom svake isplate. Isplate se trebaju obavljati na žiro račun osobe, a ne putem blagajne. Kod rashoda evidentiranih u okviru naknada troškova zaposlenima kod zajednice u našem primjeru, radi se o isplatama fizičkim osobama, te bismo bez detaljnog uvida u zakonske odredbe, zaključili da su to drugi primici fizičkih osoba, te da je potrebno obračunati i uplatiti poreze i doprinose na iznos koji je isplaćen fizičkim osobama koje nisu zaposlenici.

Ispravno zaključujemo tek nakon uvida u odredbe članka 10. stavak 11. istog Zakona o pore- zu na dohodak kojima je propisano da se porez na dohodak ne plaća na primitke po osnovi služ- benih putovanja fizičkih osoba koje ne ostvaruju primitke po osnovi nesamostalnih rada iz član- ka 14. istog Zakona ili primitke od kojih se utvrđuje drugi dohodak iz članka 32. istog Zakona, u neprofitnim organizacijama uz naknadu, a do propisanog iznosa. Člankom 7. stavak 5. i 16. Pravil- nika o porezu na dohodak propisano je da se u skladu s člankom 10. točkom 11. Zakona, oporezi- vim primicima ne smatraju naknade iz članka 13. stavka 2. točaka 1., 2., 5., 13. i 14. ovoga Pravil- nika isplaćene po osnovi službenih putovanja fizičkim osobama koje u neprofitnim organizacija-

19 Zakon o porezu na dohodak, Narodne novine 177/04., 73/08., 86/10.

20 Pravilnik o porezu na dohodak, Narodne novine 95/05., 96/06., 68/07., 146/08., 2/09., 9/09. i 123/10.

ma ne ostvaruju primitke po osnovi nesamostalnih rada iz članka 14. Zakona odnosno pri- mitke od kojih se utvrđuje drugi dohodak iz članka 32. Zakona. Primici po osnovi naknada za službena putovanja odnose se na službena putovanja za potrebe tih organizacija, a stav- kom 6. je propisano da se iznimno od stavka 5. ovoga članka, oporezivim primicima ne sma- traju naknade za službena putovanja po osnovi prijevoza i noćenja iz članka 13. stavka 2. toč- ke 1. i 2. ovoga Pravilnika koje isplattelji – neprofitne organizacije isplaćuju fizičkim osoba- ma koje za te organizacije obavljaju poslove iz njihovog djelokruga odnosno za njihove po- trebe i uz naknadu, a pod uvjetom da račun i obavijestnim uslugama prijevoza i noćenja gla- se na isplattelja – neprofitnu organizaciju.

Ako se naknade troškova zaposlenima u organizaciji odnose na isplaćene dnevnice za službena putovanja, naknadu troškova prijevoza na posao i s posla, stručno usavršavanje (seminare), te druge rashode (troškovi telefona fizičke osobe za potrebe organizacije), a u skladu s naprijed navedenim zakonskim odredbama i olakšicama za neprofitne organizacije, bez daljnijeg uvida u pojedinačne analitičke račune zaključili bismo da su svi navedeni rasho- di izvršeni za potrebe neprofitne organizacije, te su stoga dnevnice, te putni i drugi troškovi neoporezivi. Dozvoljeno je izvršiti isplatu i fizičkim osobama koje nisu zaposlenici zajednice za dnevnice i putne troškove i ne obračunati na taj iznos poreze i doprinose.

Detaljnim uvidom u strukturu rashoda evidentiranih u okviru računa isplaćenih dnevnici- ca za službena putovanja utvrđeno je, da su evidentirani i rashodi koji nisu dnevnice, a od- nose se na naknade, isplaćene bez zaključenih ugovora o djelu, predavačima za osposoblja- vanje polaznika za zvanje vatrogasca, dok se samo dio evidentiranih rashoda odnosi na služ- bena putovanja za potrebe zajednice. Naknade predavačima za osposobljavanje polaznika za zvanje vatrogasca, isplaćene su fizičkim osobama koje nisu zaposlenici zajednice i zaposle- niku zajednice, ali ta podjela na zaposlenike i nezaposlenike ovdje nije značajna, jer je u oba slučaja to drugi dohodak, na koji je potrebno obračunati poreze i doprinose. Na isplaćene na- knade predavačima za osposobljavanje polaznika za zvanje vatrogasca potrebno je obraču- nati poreze i doprinose, u skladu s odredbom članka 32. naprijed navedenoga Zakona o po- rezu na dohodak kojim je propisano da se primicima smatraju i drugi posebno navedeni primici koje fizičkim osobama isplaćuju ili daju pravne i fizičke osobe i drugi isplattelji i da- vatelji, te odredbom članka 48. istog Zakona (o porezu na dohodak) kojim je propisano da poslodavac obračunava, obustavlja i uplaćuje predujam poreza na dohodak prilikom svake isplate. Isplate su se obavljale putem blagajne umjesto na žiro račun osobe.

Tek nakon ovako izvršenog uvida u evidentirane naknade troškova zaposlenima, uz pot- puno poznavanje zakonskih odredaba koje reguliraju navedenu problematiku, možemo utvrditi iznos na koji je potrebno obračunati i uplatiti poreze i doprinose.

Drugi nespomenuti rashodi poslovanja odnose se na premije osiguranja, reprezentaciju, članarine, te druge rashode (pretplata za televiziju, nabava cvijeća i drugo). Financijski ras- hodi odnose se na bankarske usluge i usluge platnog prometa.

Svi navedeni rashodi u funkciji su obavljanja djelatnosti za koju je neprofitna organizaci- ja osnovana. Trebaju biti evidentirani na temelju uredne dokumentacije, odnosno računa, uz priloge koji potvrđuju da su roba i radovi isporučeni, te da je usluga izvršena.

5. ZAKLJUČAK

Poslovanje neprofitnih organizacija uređeno je zakonskim odredbama. Računovodstvo neprofitnih organizacija temelji se na općeprihvaćenim računovodstvenim načelima točnosti, istinitosti, pouzdanosti i pojedinačnom iskazivanju pozicija. Najčešće zapošljavaju manji broj osoba, te za obavljavanje poslova svoje djelatnosti koriste osobe izvan radnog odnosa. Osnovni cilj njihova osnivanja i djelovanja nije stjecanje dobiti.

Radom se prikazuje neprofitna organizacija te zakonske odredbe koje uređuju poslovanje, uz pobliže predstavljanje vatrogasne zajednice kao neprofitne organizacije sa izvorima financiranja koji su propisani posebnim zakonom, ovisno o vrsti i području djelovanja organizacije. Izvršeni rashodi u funkciji su postojanja i djelovanja organizacije, tako da i o učinkovitom korištenju raspoloživih sredstava ovisi koliko će biti zadovoljena svrha njezina postojanja.

6. LITERATURA

- Hrvatski sabor: Zakon o udrugama, Narodne novine broj 70/97. i 106/97., 88/01. i 11/02.;
- Hrvatski sabor: Zakon o vatrogastvu, Narodne novine broj 106/99., 117/01., 36/02., 96/03., 139/04. – pročišćeni tekst, 174/04., 38/09. i 180/10.;
- Hrvatski sabor: Zakon o porezu na dohodak, Narodne novine broj 177/04., 73/08., 80/10.;
- Hrvatski sabor: Zakon o izvršavanju Državnog proračuna Republike Hrvatske za 2009., Narodne novine 149/08., 44/09., 86/09., 95/09.;
- Vlada Republike Hrvatske: Uredba o računovodstvu neprofitnih organizacija, Narodne novine broj 10/08. od 23. siječnja 2008.
- Vlada Republike Hrvatske: Uredba o izmjenama i dopunama Uredbe o računovodstvu neprofitnih organizacija, Narodne novine broj 7/09. od 16. siječnja 2009.
- Ministarstvo financija: Pravilnik o porezu na dohodak, Narodne novine broj 95/05., 96/06., 68/07., 146/08., 2/09., 9/09. i 123/10.;
- Ministarstvo financija: Uputa o primjeni članka 71. Uredbe o računovodstvu neprofitnih organizacija, <http://www.mfm.hr/hr/neprofitno-racunovodstvo>, dostupno na dan 27. rujna 2011.
- Ministar unutarnjih poslova: Pravilnik o programu i načinu osposobljavanja pučanstva za provedbu preventivnih mjera zaštite od požara, gašenje požara i spašavanje ljudi i imovine ugroženih požarom, Narodne novine broj 61/94.
- Izvišće o radu Državnog ureda za reviziju za 2010., www.revizija.hr, dostupno na dan 29. rujna 2011.
- Mahaček, D., Petričević, N. & Kantor, N: Revizijski osvrt na poslovanje studentskih centara kao neprofitnih organizacija, Motrišta, glasilo Matice Hrvatske Mostar, ISSN 1512-5475, 2011. br. 57-58, str. 144. – 155.

Dubravka Mahaček, Ph.D., State Audit Office, Branch Office Požega
Ivo Mijoč, Ph.D., Assistant, Faculty of Economics, J.J. Strossmayer University of Osijek
Zdravko Hruška, B.Sc., Ministry of Finance, Tax administration, Branch Office Samobor

FINANCING NON-PROFIT ORGANIZATION

Abstract

In our environment affect many types of voluntary organizations, associations, whose objectives are directed towards the common good, which is basically their actions have a man in the family, community and society. The existence of such associations is characteristic of modern civil society that is developing in the Republic of Croatia. The subject of this paper are non-profit organizations, through the presentation of legal definitions and examples of business

Key words: non-profit organization, revenues, expenditures, Fire Board

Dr. Dubravka Mahaček, Staatsbüro für Revision, Regionalbüro Požega
Dr. Ivo Mijoč, Assistent, Fakultät für Wirtschaftswissenschaften in Osijek
Zdravko Hruška, dipl. Oec. Finanzministerium, Steuerverwaltung, Zweigstelle Samobor

FINANZIERUNG VON NON-PROFIT-ORGANISATIONEN

Zusammenfassung

In unserer Umgebung wirken zahlreiche freiwillige Organisationen und Vereinigungen, deren Ziele auf das allgemeine Wohl gerichtet sind, die aber im Wesen ihrer Tätigkeit den Menschen innerhalb der Familie, der Gemeinschaft und der Gesellschaft haben. Vorhandensein von solchen Vereinigungen ist Merkmal der modernen Zivilgesellschaft in der Republik Kroatien. Den Gegenstand dieser Arbeit stellen die Non-Profit-Organisationen dar, sowie ihre gesetzliche Bestimmung und Beispiele ihrer Geschäftsführung.

Schlüsselwörter: die Non-Profit-Organisation, Einnahmen, Ausgaben, Feuerwehrgemeinschaft